

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhatszós petitsor egyszeri hirdetése 15 fill. Többesrörös hirdetésért jutányosabb. Nyilvánt. minden sor 20 fill.

Az «Eperjesi Széchenyi-kör»
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Eperjesen, Pó-utca 59-ik szám, Kócsk Árpád könyvnyomtató-intézet.
Ide intézendők minden a lap szellemi részét illető közlemények, valamint a hirdetési díjak is.

Szinészetünk jövője.

A hazai színészet ügye új korszak előtt áll. Nagyjelentőségű reform-mozgalom indult meg a közelmúltban éppen azon tényező részéről, mely tekintélyével s egyéb eszközeivel egyedül lehet képes arra, hogy főként a vidéki színészet ügye — mely leginkább szükségli a beavatkozást — az eddigi rendezetlenséggel szemben biztos alapokon, egységes irányban tovább fejlődhesse. Az állam tekintélye és szervező ereje az a tényező, mely napjainkban a vidéki színészet ügyének új, fényesebb korszakát készíti elő. Az államkormány kezdeményezésére tették meg ez irányban az első lépéseket Festetics Andor orsz. színészeti felügyelő és az a szakértelmező, mely legutóbb a belügyminisztériumban a vidéki színészet rendezése, illetve a kerületi rendszer életbeléptetése tárgyában megtartott és a mely értekezleten az egyes vidékek színügyének képviselői a kerületi rendszerre nézve elvi általánosságban és az egyes kerületek mikénti szervezése kérdésében óhajaikat előterjesztették.

Az említett értekezlet szűkebb bizottságot küldött ki kebeléből s ez a bizottság a szervezendő kerületek központjaihoz leküldötte elaboratúráját, a melyben a kerületek szervezésére nézve direktívákat ajánl. Mandics Ede, Eperjes sz. kir. város polgármestere s a többi között a színészet ügyének is odaadó buzgó munkása, legutóbb vette az orsz. színészeti felügyelőnek kimerítő értesítését, a melyben felhívást nyert arra nézve, hogy az Eperjes központtal megalakítandó szini-kerület szervezési munkáját vezesse keresztül. Előre kell bocsátanunk, hogy a kormány részéről kiindult mozgalom korántsem akarja kényszer útján eszközölni a kerületek szervezését, sőt — a mint fentebb jeleztem — az előzetes értekez-

leten résztvett vidéki képviselők véleményének figyelembevételével csupán direktívákat ad a vidéki önkormányzati szinügyi hatóságoknak, a mit, hogy az egyes városi szinügyi hatóságok magukévá tesznek-e, egészen belátásukra van bízva. Szóval az érdekelt városok önkormányzati joga egy hajszálnyira sem szenved sérelmet.

Ebből viszont az is következik, hogy a kormány részéről kiindult s a vidéki színészet állandó államsegélyben részesítésének ígéretével kapcsolatos korszakalkotó reform helyes megvalósítása most már az érdekelt városok kezébe van letéve. Az országos értekezletnek szűkebb bizottsága azt javasolja, hogy az eperjesi szini-kerület: Eperjes, Sátoraljaújhely, Bártfa (fürdő), Ungvár, Rimaszombat, Rozsnyó, Nagyszőlős, Kisvárdá és Kisszeben városokból alakítsák s ennek keresztülvitelével Eperjes sz. kir. város szinügyi szakválasztmányát bizza meg Eperjes nem csatolható Miskolcshoz, mert ez esetben tavaszi szezonnal kellene beérnie; Nagybecskerek pedig távol eső pont. Csak azért említjük ezt fel, mert szinügyi bizottságunkban mind a két kombináció felmerült. Sátoraljaújhely mindenestre felér Nagybecskerekkel s így nyilvánvaló, hogy az eperjesi igények szempontjából a fenti csoportosítás a legszerencsésebb. Eperjes és Sátoraljaújhely igénybe veszik az egész őszi és téli évadot; az évnek másik fele pedig bőszéges pártolásra talál Ungvár, Rimaszombat, Rozsnyó, Bártfa, Kisszeben, Nagyszőlős és Kisvárdá városokban, sőt ez utóbbi három helyre minden évben alig is kerülhet a sor. Annyira biztosítva volna ilyen csoportosítás mellett egy elsőrangú vidéki szintársulat, hogy az egy havi szünetre is alig maradna idő.

Nincs okunk kételkedni abban, hogy az érdekelt városok készséggel csatlakoznak Eperjeshez, illetve fogadják el a kerületnek ily módon leendő megalakulását. Ezzel egy tekintélyes

határszéli, u. n. «nemzetiségi kerület» jönne létre, mely bizonynyal első sorban számíthatna az állam kilátásba helyezett hathatós támogatására. Erre szükség lenne még akkor is, ha az eddigi nivón maradna a felsorolt városok szinügye: már pedig a reformnak igazi célja az, hogy a vidéki színészet művészi nivója emeltessék, mert csak így teljesítheti sikerrel nemzeti és közművelődési misszióját. Eperjes és Sátoraljaújhely elsőrangú társulatot képesek felévig támogatni; ellenben az év második felét a többi kisebb városokban egy elsőrangú vidéki szintársulat csupán tekintélyes állami támogatás mellett tarthatja ki. Ezzel azonban elérjük azt, hogy a hosszabb időre szervezhető társulatok anyagilag is biztosítva lesznek s a kívánt sikerrel, összevágó, tökéletes előadások bemutatásával teljesíthetik feladatukat — Ezek után csak a kerület formáserű megalakulása van hátra.

Az érdekelt városok szinügyi bizottságait színészeti szakválasztmányunk máris felhívta nyilatkozattételre a csatlakozás iránt s előrelátható, hogy a legközelebbi napokban egybegyűlnek Eperjesen az érdekelt városok szinügyi hatóságainak kiküldöttjei a megalakulási szerződés megkötése és a kerületbe belépő városok — másfelől a szini-kerület közötti jogviszonyok megállapítása céljából. A kerületnek megválasztandó szinigazgatója csakis a kerületbe sorozott városokban működhetnek. A játékidő megállapítása és beosztása méltányosan csakis úgy történhetik, hogy e tekintetben a kerület központi bizottsága, mint a melyben az összes érdekelt városok felhatalmazottjai képviselve vannak, dönt. Ellenben a szinigazgató megválasztását a kerület központjának, Eperjesnek méltányos átengedni, esetleg Sátoraljaújhely meghallgatásával. Indokolja ezt az is, hogy a téli főszezon e két város biztosítja, nemcsak közönségével, de jelentékeny anyagi áldozatával is.

AZ „EPERJESI LAPOK” TÁRCZÁJA.

Vármegyénk népességének régiebb adatai.

Eperjes sz. kir. város képviselőtestületének 1901 febr. 23-ikán tartott közgyűlésén a város érdemes polgármestere részletes jelentést terjesztett elő az év első napjaiban foganatosított népszámlálás eredményeiről. Az előterjesztett és a közgyűlés által örömmel tudomásul vett adatok felette érdekes világot vetettek arra a jelentékeny gyarapodásra, a melyet városunk népességének és lakásainak száma tekintetében észlelhetünk.

Ezeknek az adatoknak a tanúsága szerint összeírtak Eperjesen 1157 házban, 2908 lakott lakásban és 3069 háztartásban 13,052 lakáshoz tartozó egyént, 189 vendéget, valamint 626 távollévt. Az üres lakások száma 263.

Ilyképen tehát városunkban az összes tényleges lakosság 13,678 főből áll, melyhez, ha a rendes létszámú katonaságot 1500 főben hozzászámítjuk: Eperjes összes lakossága 15,178-ra tehető.

Lapunk más alkalommal foglalkozott ennek a nagy mértékű gyarapodásnak a méltatásával s mi az idevonatkozó adatokat csupán azért említjük ismételt, hogy alkalmunk legyen azoknak a régiebb népességi adatoknak a futólagos felemlítésére, a melyek ezúttal éppen kezeinknél vannak s a melyek, a forrásnak nehe-

zebben hozzáférhető volta miatt, sokak előtt kevésbé ismertek s nehezebben megszerezhetőek lehetnek.

Az országos ezredévi ünnepek alkalmából a kereskedelemügyi m. kir. minisztérium elrendelte azt, hogy az országos m. kir. statisztikai hivatal egy nagyobb-szabású emlékművet adjon ki, a mely — a statisztikai hivatal szokásos kiadványaitól eltérően — ne az állam és a társadalom közállapotainak *jelentégi* képét rajzolja és ismertesse számszerűleg, hanem nemzetünk dicsőséges történetéből mutasson be egy darabot a népesség számbeli és részben gazdasági állapotának feltüntetéseivel.

Ezen az alapon jelent meg 1896-ban a Magyar statisztikai Közlemények XII-ik köteteképpen az a nagy munka, a mely «Magyarország népessége a *pragmatica sanctio* korában 1720—21.» címet viseli s melyből ez úttal néhány adatot óhajunk vármegyénkre s különösen városunkra vonatkozólag felemlíteni.

Az említett nagy munkának nyomán, — melynek sikere első sorban *Acsádi Ignác* történetírónak az érdeme, — futólag meg akarunk említeni annyit, hogy hazánkban II. Jézsef kora előtt általános népszámlálást nem tartottak s így, a mondott idő előtt, népszámlálási alapokon, természetesen, Magyarország népességét kideríteni nem lehet. Ellenben... «az országos levéltár gazdag és kitünően rendezett gyűjteményeiben tömegtelen mennyiségben vannak régi adóösszeírások, urbáriumok, tized-lajstromok és különféle okiratok,

melyek rengeteg sok és értékes népesedési anyagot tartalmaznak».

A jelzett nagy munkának az adatait ily közvetett forrásokból merítették. Magától értetődő, hogy ezeknek az adatai korántsem olyan tökéletesek, mint egy, a modern statisztika minden vívmányának értékesítésével végrehajtott, újkori népszámlálásnak az adatai, azért mégis felette sokra becsülendő jelentőségűeknek kell azokat tekintenünk, hazánk története szempontjából.

Helyesen és szépen jelzi a nagy munka azt, hogy miért választották — e régiebb adatok összefoglalására — éppen az 1720—21-ik évet? Azért, mert ez az időszak az, a mely a *pragmatica sanctio*t közvetlenül megelőzően: a «modern Magyarország alakulásának kezdő kora»-ként tekintendő s azért is, mert «éppen ez évekből maradtak reánk nagy, országos, községről-községre, vármegyéről-vármegyére menő hivatalos összeírások».

A nagy munka lapjai tehát az 1715-ben végrehajtott s az 1720-ban ismételt összeírásnak az adatait tárják elénk, nagy pontossággal szerkesztett, áttekinthető táblázatok és felette érdekes, valamint tanulságos fejtegetések kapcsán.

Érdekes tudni azt, hogy 1720-ban Sárosvármegyében 369 községet írtak össze, közöttük 3 sz. kir. várost, 7 mezővárost, 9 kuriális községet, 347 úrbéres községet és 3 lakatlan községet. Míg 1715-ben Sárosvármegyében 5600 háztartást írtak össze, addig ezeknek helyesbített száma 1720-ban 6666-ra emelkedett. Ugyan-

Mindenesetre kívánatos, hogy a szervezést eszközölő alakuló gyűlésre az orsz. színészeti felügyelő, gróf Festetics Andor is meghívandó.

Meg vagyunk róla győződve, hogy a reform megvalósítása nem fog akadályokba ütközni. Csupán az iránt vannak aggályaink, hogy az idő rövidsége miatt az alakuló gyűlés, sőt pályázat kiírása és színigazgató megválasztása tavaszig nem lesz keresztülvihető. A színigazgatók ekkor kezdik meg társulataiknak szervezését. Kívánatos volna tehát, hogy kiválóbb színigazgatók az eperjesi színi-kerületet ekkorra már véglegesen megalakultnak láthassák.

Arra hivatott, buzgó kezekbe van letéve az eperjesi színi-kerület szervezése s így a mi késik, nem múlik.

Vármegyénk és városaink.

A központi választmány az országos képviselő-választók állandó névjegyzékének az 1902. évre leendő kiigazítására szükséges intézkedések megtétele, az összeíró küldöttségek megválasztása és utasítása céljából márczius 4-ikén d. e. 10 órakor a vármegyeháza kis tanácsstermében ülést tart.

Rendkívüli törvényhatósági közgyűlés. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter, a múlt évi kedvezőtlen gazdasági eredmény következtében bekövetkező inaság enyhítése s a kereset nélküli lakosságnak községi munkák körül való foglalkoztatása céljából f. é. január 21-ikén 2092. sz. a. kelt leiratával, vármegyénk részére 45,000 korona állami segélyt engedélyezett. E miniszteri leiratnak s az inségi munkákra vonatkozó javaslatnak tárgyalása céljából megtartandó rendkívüli törvényhatósági közgyűlés határidejét márczius 6-ikának délelőtti 10 órájára s az azt megelőző állandó-választmányi ülés határidejét ugyanaznap d. e. fél 10 órájára tűzték ki.

Közigazgatási bejárás. A bártfajúfalú-alsómirossói községi közlekedési közút csarnó-cziglái 25 km. hosszú szakaszának kiépítése céljából az 1890. évi I. t.-cz. 56. §-a értelmében márczius 16-ikán közigazgatási bejárás fog tartatni. A közigazgatási bejárás célja a következő leendő: Mérése annak, hogy a kijelölt nyom leginkább felel-e meg a helyi viszonyoknak és az ahhoz alkalmazkodó műszaki követelményeknek. A szükséges műtárgyak helyeinek és méreteinek pontos megállapítása. Az építendő műtárgyak költségeihez leendő hozzájárulás arányának megállapítása. Javaslat azon földterületek kártalanítását, illetve kártalanítás nélküli leendő átengedését illetően, a melyeken az új közút átvezet. A közút építésére vonatkozólag a közigazgatási bejárás előtt az eperjesi m. kir. államépítészeti hivatal ad a hivatalos órák alatt felvilágosítást. A bejárás 9 órakor veszi kezdetét. Gyülekezési hely: Bártfajúfalú.

Ragadós állapotbetegségek Sárosvármegyében 1901. febr. 17-ikén: Rühkór: makoviczai járás: Alsó-polyánka 1 u. Sertésvész: alsótarczai j.: Lemes 6 u.; tapolyi j.: Hazslin 16 u.; Eperjes város: 1 udvar.

csak 1720-ban az összes lélekszámot a vármegyében 41,885-re tették, benne 39,996 adókötelessel s 1889 nemességhez és papsághoz tartozóval, valamint izraelitával, kiket az összeírásból kihagytak. (Egy másik táblázatban a nemesek száma 1750-nel, a papoké és tanítóké 104-gyel, az izraelitáké pedig 300-zal van felvéve.

A munka három számlálásnak az adatait állítja egymás mellé, bár ezek között az összehasonlítás — a számlálások különböző tökéletességgel történt eszközlése folytán — nem bír nagy jelentőséggel. Ezek az adatok a következők:

Sárosvármegye népessége

1720-ban: 41,885.

1787-ben: 143,112

1890-ben: 169,372.

A mi különösen szab. kir. városainkat illeti, ezekre nézve a jelzett nagy munka a következő érdekes adatokat tárja elénk:

Bártfán 1696-ban a belvárosban 106 házat, a külvárosban 72 fa-viskót; 1715-ben 186 házat, 1720-ban pedig 207 házat írtak össze. Ez utóbbiak között 7 viskó volt. Ezenkívül megemlítik még az adatok, hogy a városban 11 egészen pusztá ház és 2 rombadólt viskó található. 1715-ben 23 nemest és 196 polgárt, 1720-ban pedig 29 nemest és 189 polgárt írtak össze. Utóbbi évben a lélekszám 1566-ra volt tehető.

Melléklet a 12,969—1901. sz. alatt kiadott 536. sz. *Allatgyógyászati Értesítőhöz*. Az érdekeltektől felvilágosításra s figyelemre és szigorú mihez tartás végett, legutóbb közöltetett az állatrakodókhoz ki-rendelt szakértőkkel, hogy az osztrák cs. kir. belügy-miniszter saját szempontjából, az általa f. é. február 8-ikán 3953. szám alatt közzétett hirdetmény szerint, számos magyar- és horvát-szlavonországi községet és az ezekkel szomszédos községeket tekinti még olyanoknak, a melyekből ragadós állati betegség uralgása miatt Ausztriába az illető betegségre fogékony állatokat szállíthatóknak nem tartja. Ebből folyólag tehát, ezen községekből és az ezekkel szomszédos községekből a cs. kir. osztrák belügyminiszter külön engedélye nélkül Ausztriába kivitt s az illető betegségre fogékony állatok az 1880. február 29-ikén kelt osztrák állatgyógyászati törvény 46. §-a alapján elkobzási eljárás alá esnek. Sárosvármegyének alsótarczai járásában leg-utóbb Erdőske, Gulyész, Kisladna, Lemes, Szent-istván; siroki járásában: Soósújfalú, Tótsóvár; szekes-ősi járásában: Deméte; tapolyi járásában: Hazslin és végül Eperjes r. t. város találtak fertőzött helyeknek.

Képviselőtestületi közgyűlés. Eperjes sz. kir. város képviselőtestülete február 23-ikán tartotta meg — lapunk múlt számában is jelzett — közgyűlést és pedig a képviselőtestületi tagok élénk részvétele mellett. *Mandics Edé*, az elnöklő polgármester, részletes jelentést terjesztett elő a népszámlálás adatairól s a népszámlálásnak városunkban felmerült költségeiről. A jelentésnek adatait a közgyűlés örömmel vette tudomásul. — A vármegyei alispánok a jogi személyek, özvegyek és távollévők, mint városi képviselők megbízottjaira vonatkozó közlést tudomásul vették; ugyanígy helyesléssel fogadták a városi tanácsnak a 12,880 korona 07 fillérenyi költséggel épített katonai szekérszinek elkészítésére, a költségek fedezésére és azok jövedelmezőségére vonatkozó jelentését; helyesléssel tudomásul vevén azt, hogy a szekérszineknek évi 860 korona hozadéka 1917. szeptember 30-ikáig biztosítva lett. — A fogasztási adók kezelésével megbízott iroda által elkészített 1900-ik évi zárszámadások eredményét tudomásul vették, azzal, hogy a 19,650 koronányi összeg kártalanításáért az államkincstárral szemben a szükséges lépések folyamatban vannak. — Különös nagy érdeklődéssel fogadták városi polgármesternek részletes jelentését, melynek kapcsán az Eperjes város jövőben való alakulására és szabályozására vonatkozólag elkészített tervrajzot és szabályrendelet-tervezetet bemutatta, s nagy lelkesedéssel és éljenzéssel fejezték ki elismerésüket a városnak mindenre kiterjedő gondosságú polgármestere iránt, kinek kitartó buzgalma és odaadó ügyszeretete egy ily rég érezett szükségén segített és pedig a város jelentékeny anyagi megterhelése nélkül. Egyhangulag elfogadván polgármesternek az indítványát: a rajzok és a szabályrendelet tervezet felülbírlatára, polgármester elnökle alatt egy 21 tagú bizottságot küldötték ki. — Örömmel vették tudomásul dr. *Flórián Károly* köszönő-iratát, — s bizottságot küldötték ki a város által adott fajárandóságok tüzetes megállapítása tárgyában javaslatételre. — Szakosztályi javaslatok alapján több kibérlés ügyében határozatok s segélyt szavaztak az izr. Kisdédnevelő-egyesületnek. Érdekes, hogy az erre vonatkozó határozat maga is konstatálja azt, a minek, — azt hiszszük, — szükségé

Kis-Szebenben az 1715-iki adatok szerint a belvárosi 111 ház közül 32 kőépületet, 36 fa-házat, 35 félig és 8 egészen romban heverő épületet írtak össze. A külvárosnak 33 háza közül 8 rom volt. 1720-ban ezeket az adatokat körülbelül ismétli az összeírás. 1715-ben 7 nemest és 141 polgárt, 1720-ban pedig 4 nemest és 109 polgárt írtak össze. A háztartások száma tehát az öt év alatt tetemesen csökkent. 1720-ban az összes lélekszám: 1038-ra volt tehető.

Szándékosan hagytuk utóljára ősi városunknak: Eperjesnek az adatait, a melyek szintén nem sokban nyújtanak kedvezőbb képet, mint a másik két sz. kir. városéi.

Eperjesen 1715-ben még nagy mértékben meglátszottak az előző évben pusztított iszonyú tűzvésznek a nyomai. A belvárosban 284 házat, a külvárosban pedig 21 házikót találtak. «A nagy tűzvész óta — mondják az összeírók, — a polgárok nem akarják házaikat egészen felépteni, mert ha valakinek 2—3 felesleges szobája van, azokat a városban állomásozó katonaság tiszteli, vagy a sóbányatisztek, a postamester stb. foglalják le.» — «Az alsó kapu alatt a Rózsa-utca anynyira pusztá, hogy a házaknak még nyoma sem maradt meg. Egy másik utcában pedig annyi a romban heverő ház, hogy az épületek anyagából valóságos falu kerülne ki.»

1720-ban ez a szomorú állapot szintén nem javult. Az összeírás idején újabb tűzvész látogatta meg a

máris észlelhető, hogy az 1890: XV. t.-cz. értelmében városunk anélkül is köteles volna községi kisdédnőt felállítani — Tudomásul vették a törvényhatóságnak az 1901-iki városi költségelőrányszatra hozott határozatát; a villamos-részvénytársasággal kötött szerződés módosítása tárgyában hozott törvényhatósági határozat folytán pedig ezt a kérdést egy, 30 nap mulva e célból összehívandó közgyűlés elé terjeszteni határozták. — *Teörös József* városi rendőrkapitányt, egészségi tekintetéből — saját kérelmére — nyugdíjazták s erről értesíteni határozták a vármegye főispánját. — Elismeréssel vették tudomásul a Szent-Antal kenyere címen befolyt kegyadományokból eszközölt újabb tőkésítésről. Ezenkívül még több fontos ügyet intéztek el.

Eperjesi Széchenyi-kör.

A védnök adománya. Dr. *Berzeviczy Albert* v. b. t. t., a Kör védnöke ismét felette becses művekkel gazdagította Körünk könyvtárát. Ezek közül különösen kiemeljük a Székesfejérvári Vörösmarty-kör kiadásában megjelent nagyszerű díszművet: *Vörösmarty emlékkönyvét*, valamint a Fittler Kálmán és Györgyi Kálmán szerkesztésében megjelent: *A világ iparművészete Párisban 1900.* című, szintén igen szép kiállítású díszművet. Erről az újabb nemeslelkű adományról bizonyonyal szintén őszinte örömmel és hálás elismeréssel vesz tudomásul Körünk egész közönsége is.

A Széchenyi-kör magyar-irodalmi szakválasztmánya február hó 27-ikén tartott estjén *ij. Porkolab Gyula* ev. koll. teológus egynehány igen kedves, mély érzésű és tartalmas, saját szerzeményű költeményét olvasta fel. Majd *Belyák Bernát Pál* kir. kath. főgimn. tanár «Az állatmonda» cz. dolgozatát olvasta fel. Tartalmas és mindvégig lebilincselő felolvasásában az állatnemek már a pogányköltészetben való s ethikai igazságokat személyesítő szerepét mutatta ki. Azután tovább kutatta az állatregének a művelődéssel való párhuzamos szerepét s kimutatta, hogy az állatregé kizárólag epikai jellegű. Különösen a germán népek alakították ki az állatregét, s itt szerző igen alapos tudást és tájékozottságot árult el az őskori német irodalom-történetben. Végül a Goethének is tárgyul szolgáló «Reinecke Fuchs» cz. eposznak ismertetésére tért át, mint a melyben egy népfaj szellemi és érzésközlési irányja jutott kifejezésre. Legtanulságosabb és legérdekesebb volt a felolvasásnak az a része, a melyben magát az állatregét, illetve annak meséjét főbb mozzanataiban megismertette s a melyben az emberi alantasabb ösztönök és szenvedélyek vannak kigúnyolva. E rész sokszor megnevette a hallgatóságot. A szép számú közönség úgy Porkolábnak kedves költeményeiért, mint a felolvasónak tartalmas és tanulságos dolgozatáért tapsok és éljenek alakjában őszinte elismeréssel adózott. E dolgozat is mutatja, hogy körj felolvasásaink igen változatosak s hogy tág tér az, a melyen e felolvasásoknak közönségünk érdekében mozogniok lehet.

A zene- és képzőművészeti szakválasztmány márczius hó 6-iki házi-estjének műsora:

1. Harmónium-solo. *Bach*: D-moll Toccata. Előadja a Kör vendége: *Hemerka Úr* úr.
2. a) *Vieuxtemps*: Andante;

várost. Ekkor 284 házat írtak össze, közöttük a vármegyeházát, a jezsuiták zárdáját (az ág. hitv. evangélikusok kollégiuma) és 64 viskót.

1715-ben 28 nemest és 281 polgárt, 1720-ban pedig 20 nemest és 261 polgárt írtak össze. Az összes lélekszám 1720-ban 2028-ra tehető. Felemlítendő adat még az, hogy az egykor annyira jövedelmező iparág: a serfőzés is nagy hanyatlásnak indult. Régebben 73 ház gyakorolta ezt a jogot, de a tűzvész ezek közül 18-at elhamvasztott, 40 ház pedig nem élt vele. Így mindössze 15 házból főznek és mérnek sórt az összeírások idején.

Milyen szomorú adatok ezek szegény városunk multjából! Mennyire igazolják ezek is a költőnek azt a versszakát, a melyet ősi Eperjesünkről írt, ezt mondván:

Város! Te százszor annyit szenvedél,
Mint érdemelted s oly kevés derült
Napod vala. Harcz győtrött és nyomor,
Vér, láng, halál, dögvész pusztította benned
S a századok kiöntött véritől
S kisajtott könnyeitől megáradhatna
A Tárca vize, mit annyi vér zavart!

Becsüljük meg a jelenben észlelhető haladást, de a multak csapásainak szomorú emlékei ne engedjék soha, hogy a jelen örvendetes fejlődésének látásán elbizakodottakká legyünk!

Dr. *Horváth Ödön*.

- b) **Zarzycki**: Mazurka. Hegedűn játsza a Kör vendége: *Breuer Éva* úrhölgy, *Hemerka Ulrik* úr zongorakísérete mellett.
3. **Sidney J.**: «Görög rabszolgá» című operettejéből. Énekli a Kör vendége: *Domokos Józsefné* úrnő, *Lévay István* úr zongorakísérete mellett.
4. **Nachéz**: Magyar táncz. Hegedűn játsza a Kör vendége: *Breuer Éva* úrhölgy, *Hemerka Ulrik* úr zongorakísérete mellett.
5. **Meyerbeer**: Fáklyatáncz. Előadja *Kohout Lipót* karmester úr vezetése alatt a cs. és kir. 67-ik sz. gyalogezred zenekara.

A Kör háziestéinek sorrendje a következő:

1901. március 13.: Felolvasás.
 » » 20.: Zeneeste.
 » » 27.: Felolvasás.

SZÍNHÁZ.

Az operette uralkodott szinpadunkon a lefolyt héten át is. Hozzá kell azonban ehhez tennünk azt is, hogy ízléssel válogatta ki a rendezőség a repertoíról a jobb operetteket «Boccaccio»-t mindig szívesen látjuk, egy szezonban többször is. «A böregér», Straussnak egyik legszebb operette-zenéje, még a legkényesebb zenei ízlést is kielégíti. Mulasztást követelt volna el a társulat, ha ezt a magasabb stílusú operettet ez idén be nem mutatja. Gyengébb volt a «Pepita», bár a szegényes hazai operette-irodalomban nem az utolsó helyet foglalja el. Szombaton a «Madarász» vonzotta a bájós zenének híveit. Régebbi évek emlékeinek közismeretű akkordjai szólaltak meg benne s szívesen hallgattuk. Helyes dolog volt szerdára Csikynek egyik legsikerültebb társadalmi színművét, a «Proletárok»-at felvenni a műsorba. Előadása egészen kifogástalan, gondos volt. Sajnos, hogy — az elmúlt hét határozott erkölcsi és anyagi sikere dacára — színtársulatunk még a nagybecskereki szezonból kifolyólag anyagi zavarokkal küzd, sőt legújabbán válsághírek is hangzottak. Annál sajnálatosabb volna ez, mert éppen most igyekszik a társulat erejét kimutatni s meggyőzni bennünket arról, hogy a legújabb, áldozatok árán megszerzett kiválóbb művek bemutatásától sem riad vissza. Legújabbán már a heti műsort is a városi szinügyi-bizottság állítja egybe, s így minden panasz, mely eddig az operettek túlságos kultiválása tekintetében elhangzott, meg fog szűnni. Őszintén kívánjuk tehát, hogy válság helyett a legteljesebb anyagi és erkölcsi siker köszöntse be.

A szenzációk hetének nevezhetnők a jövő színházi hetet. A műsoron olyan újdonságok szerepelnek, amelyek az idei színházi év legnagyobb és maradandó alkotásait képezik. Az első ilyen premier csütörtökön lesz. *Brioux*, a hirtelen feltűnt zseniális fiatal drámaíró színműve: «A bölcső», mely valósággal lázba ejtette a fővárosi publikumot, kerül bemutatásra. A darab egy égető társadalmi kérdést tárgyal, egy rendkívül érdekes, pompásan megkonstruált dráma keretében. Ragyogó ékesszólással igyekszik bebizonyítani, hogy az olyan házasságok, amelyekből gyermek származott, felbonthatatlanok. Évek óta nem volt olyan erkölcsi és anyagi sikere a Nemzeti Színháznak, mint «A bölcső». Szinte megbabonázta a publikumot és rövid idő alatt harmincnál több zsúfolt nézet eredményezett. A főszerepeket: Sz. Kendi Boriska, Bánházi Teréz, P. Szepessy Paula, Szabados Sándor, Miklóssy, Baghy, Szabados László stb. játsszák.

Hasonlóan nagybecsű előadást tűzött ki a hét végére az igazgatóság a szinügyi-bizottsággal egyetértőleg. Lázás örömmel várjuk ezt a premiert is, élvezet lesz nekünk a szombat este, mikor ezt a premiert, az «Ocskay brigadéros»-t megtartják. Nem dicsérhetjük Kiss Pál áldozatkészségét és nemes törekvését eléggé, hogy Herczeg Ferencnek ezt a legújabb kiváló alkotását ily hamarosan megszerzte. Tartózkodunk minden előleges közelebbi megjegyzéstől. Hiszen nincs is mit írni: erről a darabról, a mely történelmünk egyik legragyogóbb korszakát varázsolja elénk. Megírt róla a fővárosi sajtó mindent s mi csak fokozott érdeklődéssel várjuk a bemutatást. A darabot már javában folynak a próbák s mindent elkövetnek arra nézve, hogy az előadás méltó legyen a darabhoz. Az «Ocskay brigadéros»-ban a társulat egész személyzete foglalkoztatva van.

A jövő heti teljes műsor a következő: *Hétfőn*, félhétvárrakkal: a «Viceadmirális». — *Kedden*, műkedvelőkkel: a «Dolovai nábob leánya». — *Szerdán*: «A kis alamuszi». — *Csütörtökön*: «A bölcső». — *Pénteken*, félhétvárrakkal: «Sulamith». — *Szombaton*: «Ocskay brigadéros».

HIREK.

Közzgyűlési naptár.

Eperjesi Kerületi Betegsegélyző-pénztár évi közgyűlése március hó 3-ikén d. u. 1/2 2 órakor Eperjes város tanácstermében.

Eperjesi Takarékpénztár közgyűlése március hó 6-ikén d. u. 3 órakor Eperjes város tanácstermében.

Magyar Túrtaegyesület eperjesi jogász-osztálya túristaestélye március 7-ikén d. u. 6 1/4 órakor a Kollégium dísztermében.

Bártfai Hitelbank közgyűlése március hó 7-ikén Bártfán az intézet üzemhelyiségeiben.

Eperjesi Ipartestület közgyűlése március hó 10-ikén d. e. 10 órakor Eperjes város tanácstermében.

Eperjesi Ipartestületi Betegsegélyző-pénztár közgyűlése március 10-ikén délután 2 órakor Eperjes város tanácstermében.

Kis-Szebeni Takarékpénztár közgyűlése március 10-ikén d. u. 2 órakor Kis-Szeben város tanácstermében.

Eperjesi Villamvilágítási és Erőátviteli r-t. közgyűlése március 13-ikén d. u. 3 órakor Eperjes város tanácstermében.

Eperjesi Népbank rendkívüli közgyűlése márc. hó 14-ikén délután 3 órakor saját tanácstermében.

Eperjesi Kölcsonös Segélyző Szövetkezet közgyűlése március 24-ikén d. u. 2 órakor.

* **A király elismerése.** Ő császári és apostoli királyi Felsége, a személye körüli magyar miniszter előterjesztése folytán, a mult évi párisi nemzetközi kiállítás körül szerzett érdemek méltánylásául, megengedte, hogy dr. *Berzeviczy Albert*, belső titkos tanácsos, országgyűlési képviselőnek elismerése nyilvánítottassék.

* **A miniszter köszönete.** A földművelésügyi m. kir. miniszter, az 1900. évi párisi nemzetközi kiállítás érdekében kifejtett tevékenységéért, *Sárosy Kapeller Ferenc* cs. és kir. asztalnok, miniszteri osztálytanácsosnak őszinte köszönetét és elismerését nyilvánította.

* **Áthelyezés.** Ő császári és apostoli királyi Felsége f. é. február 18-ikén Bécsben kelt legfelső elhatározásával legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy *Kammerer István* 18. hadosztály-tüzérezredbeli II. oszt. százados a cs. és kir. közös-hadsereg tényleges állományából 1901. március 1-jével a m. kir. honvédség tényleges állományába, a lovassághoz áthelyeztessék.

* **Kirendelés.** Az igazságügyi m. kir. miniszter *Menesdorfer Bertalan* szerencsi járásbírói aljegyzőt az ügyészégi megbízott állandó helyetteséül kirendelte.

* **Gyászír.** *Harmanocsk György* nyugalmazott kir. bányatanácsos, a sóvári kincstári sófőzőhivatalnak hosszú időn át volt főnöke, 1848/49-iki honvédtiszt, mint egy budapesti rövid távirat jelenti, február 27-ikén, élete 71. évében, szívizélhűdés következtében Budapesten meghalt. Elhunytá őszinte s általános részvétet keltett nemcsak Soóvárott, hanem eperjesi nagyszámú tisztelői és barátai körében is. Élénk érdeklődést tanúsított a közügyek, de különösen a közművelődési mozgalmak iránt s mint kiválóan képzett szakember, éppen olyan előszeretettel működött a bányászati szakirodalom terén — megírván a többi közt Soóvár monografiáját is — mint a milyen lelkes barátja volt a székelyművészeteknek, főként a zenének. Széchenyikörünk alig becülte többre nálánál bárki is.

* **Haláleset.** *Görgey Béla*, volt sátoraljai helyi királyi közjegyző február 27-ikén Budapesten — hol már régóta gyógykezelés alatt állott — elhunyt. Halála széles körben igaz részvétet keltett vármegyénkben is, hol sok tisztelője s barátja volt.

* **Kérelem.** A Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület immár 56 éves fennállásának történetét megörökíteni célozva felkérte: tisztelettel kérem Sárosvármegyenek úgy gazdasággal foglalkozó, mint más pályán szorgalmaskodó értelmű lakóit, sziveskedjenek engem nehéz vállalatomban támogatni s tudomásukra juttatni, avagy birtokukban levő, bármily csekélynek látszó, az egyesület múltjára, különösen az 1845—1860. évek közötti időszakra vonatkozó adatot hozzám juttatni. *Piller Peclén* (u. p. Sáros-Szt.-Imre), 1901. febr. 27-ikén. *Piller Kálmán* s. k., gazd. egyes. elnök.

* **Jótekonyság.** *Özv. Mosánsky Gyözőné* úrnő a Sárosvármegyei Jótekonyság Nőegylet utolsó farsangi bálja alkalmából 7 korona felülfizetést volt kegyes a rendezőség kezébe juttatni. Fogadja ezért az egyletnek legbensőbb, halás köszönetét!

* **Egy régi levél Eperjesről.** A Székesfejérvári Vörösmarty-kör által kiadott nagyszerű Emlékkönyv, melynek egy példányát az Eperjesi Széchenyi-kör közelébb dr. *Berzeviczy Albert* védnöknek nagylelkű ajándékképpen kapta meg, Vörösmartyknak levelezését is közli. A 338-ik lapon, 263. szám alatt egy felette érdekes levelet olvashatunk, melyet *Sárosy Gyula* írt Vörösmartyhoz Eperjesről, 1839. március 15-ikén. Az érdekes levél — mely világot vet városunk hölgyeinek meleg nemzetszeretetére s talán magára városunk szellemi életére is — szószertan a következőkben hangzik: «Fölöttébb tisztelt Tekintetes úr! A napokban bizonyos helybeli hölgyek körében Kegyednek *Marót* bányát felolvasnom szerencsémül jutván, a remek mű előtök oly tetszést aratott, hogy felszólíthatnám, azt több

példányban s egyenesen Kegyedhez intézendő soraimnál fogva meghozatnom. Nem akarék először Kegyednek, mint kinek sokkal fontosabb foglalkozásai vannak a könyvküldözésnél, ily állapottal alkalmatlankodni; de egyrészt a hölgyek kérelmének ellent nem állhatva, másrészt pedig kedvetlenül tapasztalva, mikép a megrendelni szokott könyvek könyvtáros utján csak két három hónapok alatt érkeznek meg; szabadságot véve Kegyedet az iránt teljes bizalommal megkeresnem, hogy említett remek művéből vagy tiz példányt becsinálni s az eperjesi gyors szekér alkalmával hozzám szállítani méltóztatnék. A példányok elküldvén, azoknak árát azonnai megküldendém s szerencsémnek fogom tartani, hogy Kegyednek, kit buzgón tisztelék, bármily csekély ügyben is szolgálhattam. — Az én kedves nőkéim Kegyednek egy szíves köszöntést s egy forró homlok-csókot küld e soraimmal; én pedig ügyekvendem, hogy Kegyed engemet ismeretlenül is szeressen. — A Tekintetes Urnak igaz szolgálója és tisztelője, *Sárosy Gyula*»

* **Túrta-estély.** A Magyar Túrtaegyesület Eperjesi Jogász-osztálya március 7-ikén (csütörtökön) délután 6 1/4 órakor a Kollégium dísztermében vetített képek bemutatásával egybekötött túrista estélyt rendez, melyre a n. é. közönséget ezúton is tisztelettel meghívja. Az estély műsora a következő: 1. *Élnöki megnyitó.* Tartja *Both Tamás*, az Osztály elnöke. 2. *A Balaton partján.* Írta *Abrányi Emil* Előadja *Kolosváry-Kiss Lajos*. 3. *Aquila-jától Abbasiág.* Útképek az Adriáról. Az Osztály részére írta dr. *Thiele Adolf*. Fordította és felolvassa dr. *Florian Karoly*. A felolvasás folyamán 150 eredeti felvétel kerül bemutatásra, melyeket dr. *Thiele Adolf* volt szíves az Osztálynak átengedni. A tiszta jövedelem az Osztály útjelzési alapját illeti *A belépő-jegy 1 korona.* Jegyek előre válthatók *Kösch Árpád* úr papírkereskedésében. Színházi látcső vitele czélszerű. Az érdekesnek ígérkező felolvasó-este iránt nagy az érdeklődés és azért a magunk részéről is figyelemzetjük a közönséget, hogy jegyek váltásáról idejekorán gondoskodjék.

* **A Tanári-kör** febr. 23-ikán folytatta a farsang megszakasztotta felolvasásait. Ez alkalommal *Szutorisz Frigyes* koll. főgimn. tanár érdekes tanulmányát *Frenyó Lajos* kollég. főgimn. tanár olvasta fel. A felolvasó a növényvilágnak néhány ismeretes egyedét használta fel tanulmánya tárgyául, azokat, amelyek nem élelmszert szolgáltatnak, hanem olyanok, amelyek élvezeti cikkeket nyújtanak és így csak a megszokás következtében emelkedtek életszükségletté. Igen helyes, hogy ily oldalról világította meg a felolvasó ama növényeket, amelyeknek nemzetgazdasági jelentősége már éppen oly magasra emelkedett, mint a kenyérnövényeké. Ezek a cikkek: a kender, a mák és a dohány. Ezen növényeknek nedve különféle módon használva, a testi állapotnak azt a szokatlanságát okozza, a melyet narkózisnak, kábultságnak nevezünk. Sajnos, hogy e növények kiválasztott anyaga oly befolyással van az idegekre, hogy a test és a szellem romlását idézi elő. A hasis-, opium- és dohány-élvezetről szólott a felolvasás a továbbiakban, általános érdeklődést kelte a szép számú hallgatóságánál.

* **Az Eperjesi Bankgyűlését** február 27-ikén tartották meg a városháza nagytermében, *Ghillany József* kir. tanácsos elnöklése alatt s a részvényesek szokatlanul élénk érdeklődése mellett. Az elnök melegen üdvözlölvén az egybegyűlteket s a gyűlést megnyitván, megemlékezett arról, hogy *Libay Miklós*, a társulat főkönyvelője, az elmúlt év folyamán töltötte be a társulatnál elfoglalt állásában, negyedszázados szolgálatát. Jelezte azt, hogy erről a körülményről az igazgatóság őszinte melegséggel emlékezett meg s indítványára a közgyűlés is örömmel és elismeréssel vett tudomást a jeles tisztviselő hűséges szolgálatának e jelentős évfordulójáról. Majd felolvasták az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak a közgyűléshez intézett jelentéseit s azokat egész terjedelmükben egyhangulag elfogadták. Megállapítván a mérleget s elfogadván a javasolt leírást, az üzletév tiszta nyereségét 36,189 kor. 21 fill.-ben állapították meg, melyből 35,000 koronát a 24-ik sz. szelvénynek, a közgyűlést követő naptól kezdve, 14 kor. osztalekkel leendő beváltására, — 1189 kor. 21 fillért pedig az 1901-ik üzletév javára leendő átvitel céljaira rendelkeztek fordítani. Kiemeljük, hogy a társulat részvénytőkéje 300,000 kor., általános tartaléktőkéje 45,292 kor. 50 fill., nyugdíjalapja 121,559 kor. 67 fill.-nyi összegből áll. A betétek összege pedig 2527,109 kor. 82 fillérré rugott. Végül az igazgatóságnak két kilépő tagját, t. i. *Kubinyi Albertet* és *Gombos Alajost* a közgyűlés egyhangulag újra megválasztotta. Az Eperjesi Bankgyűlet elmúlt üzletéve, dacára az eléggé kedvezőtlen viszonyoknak és az általános üzleti pangásnak, teljes mértékben kielégítő, sőt öröndetes volt. Erről tanúskodott a szép lefolyású s az igazgatóság, felügyelőbizottság és a tisztí-

kar iránt — utóbbinak élén az annyira becsült vezérigazgatóval: *Radvány Kálmán* — oly általános bizalmat igazoló, lelkes közgyűlés is.

* **A Soóvári Társaskör**, mint már lapunk múlt számában is jeleztük, febr. 23-ikán, az erdőhivatali tiszt értekezlet alkalmából, saját pénztára és a Vörösmarty-emlékszóbor javára műkedvelői előadással és táncmulatsággal egybekötött *Vörösmarty-ünnepélyt* rendezett, mely úgy anyagi, mint erkölcsi tekintetben — a társaskör eddigi nemes intencióihoz híven — fényesen sikerült. Az ünnepély műsorának első pontját Vörösmarty «Szép Ilonka» cz. melodráma képezte, a melyet *Szexty Kálmán* eperjesi ev. koll. teológus adott elő meleg érzéssel, találó hanglegjtéssel, s *Domokos József* minden tekintetben kitűnő zongorakíséretével. Az ünnepély fénypontját a dalos *Domokos-pár* kettős éneke képezte, a melynek egyike a «Páros szöktetés» című operette egyik igen szép részlete, másika egy magyar dal volt. Mi nem mondjuk meg, hogy mily egyhangú lelkesedéssel és osztatlan elismeréssel fogadta a szép számú díszes közönség a kettős éneket, mivel lesz alkalma legközelebb a Széchenyi-körben eperjesi közönségünknek is gyönyörködni Domokosné szép hangú énekeiben. Komoly, ünnepies hangulat mellett és hangulatban Vörösmarty költészetét rövidesen dr. *Szlávik Mátyás* eperjesi ev. kollégiumi igazgató-tanár ismertette, kinek szíves fáradozását a lelkes rendező: *Zsuffa Antal* és *Domokos József* társasköri elnök köszönte meg. Végül a műsor utolsó pontját *Andreánszky Jenő* «Katonásan» című kitűnően mulattató vígjátéka képezte, a melynek szép és összhangzatos előadása nagyobb helyen is becsületesre válnék a derék soóvári műkedvelőknek. Különösen *Merza Károly* kitűnően alakított és teljesen beledőlte magát Gárday nyug. huszárörnagykomikus szerepébe, mellette aztán unokahúgai *Merza Károlyne* és *Holenkay Etelka* is kitűnően alakítottak. *Priester Szaniszló* (miniszteri titkár), *Pelech Ernő* (hírlapíró) és *Tokár Emil* (Gyuri) is sok igyekezettel és sikerrel oldották meg feladatukat. A közönség lelkes éljenekkel és sűrű tapsokkal fogadta a szereplőket s számtalanszor hívta őket a színpadra. A nagyszámú díszes közönség körében a soóvári és vidéki erdészek és bányászok családjai mellett, Eperjesről is sokan voltak. Ott láttuk dr. *Schmidt Gyula* orsz. képviselőt is nejevel; több közös- és honvéd katonatisztet stb., stb. Az ünnepély esti jövedelme 178 korona, a felülfizetés 36 korona; összes bevétel 214 kor. Felülfizettek: *Szajka Sándor*, *Gründl Gy.*, *Makkay P.*, *Ambrozy A.*, *Seönger L.*, *Kapy Gy.*, dr. *Szlávik M.* és *Kárász F.* 2—2 koronával, *Almássy Andor* erdőtanácsos Lugosról 4 koronával és dr. *Schmidt Gyula* orsz. képviselő 16 koronával. A szünóra alatt megeregedt a tósztok árja. A műkedvelőket s az ünnepély szereplőit *Zsuffa Antal*, a táradhatatlan rendező, a hölgyeket *Imre Lőrincz* kir. tanácsos és dr. *Pelech János*, a vendégeket *Domokos József* és *Domokos József*, mint társasköri elnököket és *Kárász István* erdőmestert, mint Almássy Andor méltó utódait, dr. *Szlávik Mátyás* köszöntötte fel. A négyest 35 pár táncolta. A táncmulatságnak a legjobb hangulatban a késő reggeli órákban volt vége.

* **Vízvezetékünk** ügyében a következő sorok közlésére kértünk fel: Az bizony igaz, hogy a mostani vízvezetékünk mindenféle galád anyagok által piszkított vizet szolgáltat, kivált nyári időben; és azért tiszta és egészséges víz beszerzéséről okvetlenül kell gondoskodnunk. A tiszta és egészséges víz megszerzésének itt nálunk két módja van és pedig: 1. a fúrott (de nem ártézi) kutak; ezeket azért teszem első sorba, mert igen sokkal olcsóbbak. 2. A vízvezeték. Én még 1898. évi november hó 15-ikén adtam be a t. városi tanács- és közönséghez címzett memorandumot, melyben a költséges és véleményem szerint igen bizonytalan vízvezeték helyett, fúrott (de nem ártézi) kutakat hoztam ajánlatba. Nem czélom, hogy a memorandumomban mondottakat itt ismétljem, de inkább az, hogy ez úton a városi képviselő urakat felkérjem, miszerint odahatni sziveskedjenek, hogy memorandumom a városi legközelebbi közgyűlés által tárgyalassék. *Határozzon a közgyűlés!* Itt ismétltem az iránti aggodalmamat kell kifejeznem, hogy a tervezett vízvezeték a várost néha víz nélkül fogja hagyni, a mi akkor fog bekövetkezni, ha hosszabb ideig tartó 770—790 mm. légnyomás melletti száraz idő lesz. A memorandumban egy-két előleges próba-kútúrát ajánlottam. Egy fúrott kút mindössze legfeljebb 1000 firtba kerül. Húsz kút a városnak elegendő lévén, így az összes költség 20,000 firt; tehát 230,000 firttal olcsóbb, mint a vízvezeték. *Sándor Károly*, oklev. mérnök, Eperjes város polgára.

* **Farsang-utó Bártfán.** A bártfaiak az elmúlt farsang alatt számtalan mulatságot rendeztek, melyeknek mindegyike úgy erkölcsileg, mint anyagilag kitűnően sikerült. A farsang után egymásután négy estély volt; ezek között a két első mondható a legsikerültebb-

eknek. Február 16-ikán a bártfai *Vöröskereszt*-fiókegylet szép számú közönség jelenlétében tartotta meg színelőadását. A műsor első pontját «Nóduvarlás» cz. eredeti vígjáték képezte. *Csontos Alajosné* Hermin szerepét nagy körültekintéssel dolgozta ki. Csontosnének méltó partnere volt *Arányi Dezső*, ki Aladár nehéz szerepét kitűnően adta. Ezután a program második pontja következett: *Kepes Ferencné* dalai. *Kepesné* ez alkalommal is bebizonyította, hogy mint műkedvelő, első sorban tarthat számot a közönség hálaelismerésére. Gyönyörű hangjával, mely minden árnyalatában a teljes iskolázottság bélyegét viseli magán, valóban extázisba hozta a közönséget. Az előadott énekszámokat többször kellett megismételnie, melyért számtalan tapsot és kihívást kapott. A műsor 3. pontját *Csontos Alajosnak* «Egy ideges ember» cz. víg monológja képezte. *Csontos* e nehéz darabot igen ügyesen és hatásosan adta. Végül következett a «Közügyek» című vígjáték. E darabban különösen *David Jolan* és *Komka Erzsé* arattak nagy sikert. A férfiak közt *Tahy István*, *Kenderfalvi Haber Ferenc* szerepét igen jól adta. *Gmitter József* mint *Lakos Andor* és *Arányi Dezső* mint *Gócsi Muki*, játékkal valóban remekeltek. A többi szereplők is teljesen megfelelőek voltak. Az előadás után kezdetét vette a hajnalig tartó táncz. A jótékonykezelt iránti tekintetből következő felülfizetések történtek: *Rhody Alajos* 5 kor., *Mosánszky Béla*, dr. *Vas Antal*, dr. *Arje Fülöp* 2—2 kor., *Fikker N.*, dr. *Kanarik Jakab*, *Szücs István* 1—1 kor. E műkedvelői előadás, melynek létrehozatala körül *Tahy Istvánné* elnök és az egyesület választmánya fejtett ki nagy munkásságot, 78 korona 44 fillér tiszta jövedelmmel emelte az egyesület alapítóját. — Február 17-ikén a *Bártfai Ipartestület* előjárósága, a saját kebelében ez alkalomra alakult műkedvelő-ifjúság közreműködésével, jótékonykezelt műkedvelői színelőadással egybekötött tánczvizigalmat rendezett. E műkedvelői előadás a lezajlott farsang egyik legszebb estélye volt s nagyjelentőségű éppen Bártfán, hol az iparoskörök — sajnos — még most is régi elkülönített ósdi szokásoknak hódolva, hazánk kedves nyelvét kevesen s ritkán beszélik. Ez esti előadásukkal megmutatták, hogy igenis tudnak és akarnak külsőleg is igaz jó hazafiak és művelt iparosok lenni. Reméljük is, hogy ez az est buzdító példaként fog hatni a jövőre, úgy magukra az iparosokra, mint azoknak ügyét szíven viselő rendezőre: *Arányi Dezső* városi tanácsnokra. A műkedvelői előadás első pontját a «Leánykérő» cz. eredeti énekes népszimű bemutatása képezte. Maga a darab a tőzsgyökeres magyar nép kedélyvilágának egy örökbecsű jelenetét örökíti meg. A fényes kiállítású népszimű a lehető legnagyobb precizitással volt betanítva és előadva. A közreműködő személyek közül különösen *Jakab Juliska*, mint az est hősnője érdeme a legnagyobb dicséretet. Nehéz szerepében otthonosnak, bájos színpadi jelenségnek tűnt fel. Gyönyörű dalaiért és szabatos játékaért számtalan tapsot és kihívásban részesült. *Jakab Juliskának* méltó társa volt *Maugy Gyula*, ki *Villám Bandi* szerepét igen jól alakította. *Martinkovics Imre*, *Herker Alfréd* és *Plachta Róbert* nagyon sikerült alakok voltak. A műsor 2-ik pontját a «Nagy abroncs-táncz» képezte. A hat bognárségéd által előadott táncz régi századok maradványa, mikor még az egyes kézművesek külön szervezettel és szokásokkal bírtak. Mostani színrehozását a közönség szívesen vette. A program tetszéssel fogadott 3-ik száma *Jakab Juliska* és *Fröde Ilon* szép dalgyvelege volt. Énekükért a közönség szűnni nem akaró tapsal adózott. — Február 18-ikán a bártfai *tűzoltók* tartották meg sikerült báljokat. — Február 19-ikén pedig a bártfai *vasutasok* igen sikerült batyúbált rendeztek.

* **Automobil Bártfán.** Mint lapunknak Bártfáról írják, Bártfán jelenleg a villamvilágítás létesítésével és ezzel kapcsolatban Bártfa és Bártfa-fürdő között rendszeresítendő automobil-közlekedés gondolatával foglalkoznak. A terv megvalósítása anyagilag már biztosítva van.

* **Szepesmegye népessége.** A népszámlálás adatai szerint a 8 járásban 134,350, a városokban 37,680, összesen 172,030 a lélek; a szaporodás 1890-hez képest 7443 lakos.

* **Sikkasztó postamester.** *Bott Jakab* sebeskellemesi postamester a feladott pénzekből nagyobb összeget elikkasztott és megszökött. A sikkasztásnál több budapesti pénzintézet van nagyobb összeg erejéig érdekelve. A kassai posta- és táviratigazgatóság bűnvádi feljelentésére elrendelték országos körözését.

* **Főhercegi kastély Tátrafüreden.** Frigyes főherceg Tátrafüreden egy nagyobb telektömböt vásárolt, hogy azon parkkal övezett kastélyt építtessen. A mint most értesülünk, a munkálatokat már a tavaszszal megkezdik, mert a főherceg súlyt fektet arra, hogy az alapköv letétele még ez idén megtörténjék.

* **Nélkülözhetetlen háziszser a Pserhofer J.-féle vértisztító-labdacsok**, melyek különösen nehéz emésztésnél és az ebből származó bajoknál felülmulhatatlan hatásúak.

* **Új viczinális vasutak.** Tervebe van véve, hogy a bártfai viczinális vasút Dukláig ki fog építtetni; ugyanezen vasút kapui állomásától Töketerében át Ungvárig egy viczinális vasúti vonat kiépítésére vonatkozólag az előmunkálati engedélyek megadattak. Ezen két viczinális a Makovicza és Felső-Zemplén lakosságára nézve igen üdvös volna, a mennyiben munkához juttatná a felsővidék szegény néjét.

* **A szepesi színpártoló-egyesület választmánya** legutóbb gyűlést tartott Lőcsén. Tárgyalás alá került *Künhegyi Miklós* jelenlegi szízigazgatónak kérvénye, melyben arra kéri a választmányt, hogy a szepesi kerület minden pályázat mellőzésével neki adassék ki. A választmány — a körülmények figyelembevételével — nem teljesítette az igazgató kérvényét és elhatározta, hogy az 1901—1902. évre új pályázatot nyit és a beérkezett pályázatok elbírálása és a színi-kerületnek odaítélése céljából márczius elején ismét gyűlést tart.

* **Az osztropataki kincsekről** február 9-ikén a kassai Kazinczy-körben dr. *Hohenauer Ignác* tartott nagy érdeklődést keltett felolvasást. A jeles író «Talált kincsek» című tanulmányát *Szekely Géza* olvasta fel. A talált kincsek közül első sorban a «Ferlini kincsről» volt szó, mely kincseket Ferlini, bolognai tanár Nubiában egy felnyitott piramisban talált s több ezer éves. Erre rátért az «Osztropataki lelet» történetére. Ezen fölöttébb érdekes és nagyértékű kincs — úgy mond — a mely a népvándorlás idejéből származik és Osztropatakon, Sárosvármegyében *Bánó József* volt országgyűlési alelnök kertjében találtatott, valami avar vagy góth királyné sírjából ásott ki és jelenleg a Nemzeti Múzeumban látható. Igen érdekes dolgokat mondott még el a «Trójai kincs»-ről, melyet Schliemann Henrik fedezett fel s végül körülményesen adta elő a Szent István koronájának elásatása és felfedezése történetét.

* **Meglopta a feleségét.** Az eperjesi rendőrkapitányság legutóbb táviratban értesítette a kassai rendőrséget, hogy *Majáros István* eperjesi lakatos, feleségétől 631 koronát ellopott és Kassa felé vette útját. A rendőrség azonnal megindította a nyomozást s még az állomáson elfogta a tolvaj férjet.

* **Mindenki figyelmébe.** Köhögés, rekedtség ellen legsikeresebben használható a *Réthy-féle pemetefü-csukorka*, mely összetételénél fogva bármely hurutos bántalmat pár nap alatt megszüntet és a mellett a gyomrot sem rontja. Kapható mindenütt 60 fillérért. A készítő, Réthy Béla gyógyszerész B.-Csabán, 5 dobozt 3 kor.-ért bérmentve küld. Ajánlatos, hogy t. olvasóink ne téveszessék össze ezen orvosilag is elismert csukorkákat más forgalomba hozott csukorkákkal.

* **Forró lúgba esett gyermek.** *Josepovics Hermann* bártfai korcsmárosnak hároméves gyermeke a szobasúroláshoz elkészített forró lúgba véletlenül beléesett. A jelenlévő két leánycseléd a helyett, hogy segítettek volna a gyermekben, kifutott az utcára segítségért. Midőn visszatértek, a szegény gyermek teljesen össze volt forrázva s irtóztató kínok között rövid idő múlva meghalt.

* **A bélyegilleték elvülése.** A kir. közigazgatási bíróság elvi jelentőségű határozatban kimondotta, hogy az okiratokra szükséges bélyegilletékek az okirat keltétől számított 5 év alatt elvülnék.

* **Tejgazdaság.** Minden gazda tapasztalja, hogy télen az istállóban való etetés folytán teheneknél úgy a tej jósága, mint a tejelőképeség csökken. Ezért nem mulaszthatjuk el, a gazdálkodó urakat a 40 év óta legjobb sikerrel használt *Kwizda-féle* korneuburgi *marhatápporra* — melyet *Kwizda Ferencz János* cs. és kir. osztrák és a román kir. udvari veterinar-preparátum szállítója Korneuburgban készít — figyelmeztetni, mely, mint eleséggpótlék, teheneknél a tejet javítja és a tejelőképeséget fokozza.

* **«A társadalmi jólét feltételei.»** Érdekes munka hagyta el legutóbb a sajtót, mely annál közelebbről is érint minket, miután írója évtizedeken át Eperjesen a magyar közművelődés előharcosa volt. *Révai Sámuel*, ki országhírű nagy pesti cégének alapjait városunkban rakta le s a ki számos évekig szinte remény nélkül állott az akkori magyarság végvárában, csüggedés nélkül a magyar irodalmat és tudományt terjesztve, ismerősei közt beszédben, a nagyközönség közt pedig tudományos és ismeretterjesztő felolvasások útján. Mozgalmas és eredménydús munka után nyugalomra szánt éveit arra használta fel, hogy megvalósítsa azon kedvenc eszméjét, mely lelkében évtizedekig szunyadozott és azon vágyát, hogy a mai társadalmi viszonyokon — annyira, a mennyire egy embertől telik — változtasson, illetve javítson. Hatalmas munka áll előt-

Tüdőbajok Gyógyíthatók!

(Krónikus katarrhusok és tüdővész.)

Statistikai feljegyzések szerint Németországban a tüdővészések száma körülbelül 1 1/2 millió, melyből évenként körülbelül 180 000 ember esik áldozatul. A magyarországi statisztika pedig ennél még borzasztóbb képet tár elénk. Még rövid idővel ezelőtt mindenkit, kit ezen borzasztó betegség meglepett, menthetlenül elvesztek tartottak és csak az utóbbi években nyertük azon meggyőződést, hogy a gyógyulások nem is oly ritkák. Minden esetre kedvező viszonyok és körülmények szükségeltettek a gyógyulás eléréséhez, lett legyen az akár a beteg szervezetének, akár pedig a célirányos gyógymód alkalmazásának követelménye.

Azon kérdés, hogy a tuberculózis ragadós-e, sokáig vita tárgyát képezte. Újabb időben azonban azon eredményre jutottak, hogy a betegség magában véve nem, hanem az arra való hajlandóság gyermekekre átszármaztatik: azaz hogy a szervezeti hibák öröklődnek át, mi által a fertőzés kellő alapot kap. Világos tehát, hogy a fertőző anyag oly ágyban vagy ruházatban található fel, melyben előzőleg egy tüdővész egyén halt el, igen könnyen átszármazthatik annak gyermekeire, különösen ha azok öröklött szervibajok következtében már hajlandósággal bírnak. Azért is szükséges a beteg által használt helyiségeket, nemkülönben annak köpetét az orvos által adott utasítás szerint gondosan fertőtleníteni.

És mégis, ha más védőeszközünk a fertőző kór ellen nem volna, az emberiség nem 1/3 része pusztulna bele, hanem összessége, mivel nanonata, hol a levegő, hol pedig a táplálék útján veszi be a tüdővész bacillusait.

A szorgos figyelő, ha nem is orvos, tapasztalhatja, hogy a természet talál utat-módot arra, hogy majdnem minden, a szervezetre káros befolyást ellensúlyozni, sőt csirájában elfojtani képes.

Példa rá az égetett seb, melynél a természet egyszerű gyógyhatánya alatt oly anyag képződik az elhalt és újból fejlődő szövetek által, hogy az oly védőpajzsot képez, melytől maga az orvostudomány sem volna képes oly célszerűen alkalmazni. Mert a természet a káros hatányokat csodálatosképpen kiválasztja és kiküszöböli szervezetből is pedig izzadság útján vagy gyomor és belek útján, avagy a veséken át. Csodálatos volna tehát, ha a szervezet nem bírna a tüdővész bacillusai val megküzdeni. És bír is megküzdeni.

Tudvalevő dolog, hogy azon helyen, hol a légeső számos kis ágacska — az úgynevezett bronchiákra — oszlik, melyek a tüdőbe vezetnek és együtt a tüdőköszöveivel a tüdőt alkotják. — fekszik két mirigy: az úgynevezett bronchialis- és tüdőmirigy, melynek működéséről és feladatáról az orvostudomány sokáig nem volt tisztában. Most azonban dr. Hoffmann tanár vizsgálataiból már tudjuk, hogy azok egy „speciális nedvet” választanak ki, mely nedv a fertőző csirákat, s így a tüdővész bacillusait is, még mielőtt a

tüdőbe érve, ott romboló hatását kifejtendő, tönkre teszi. Már most oly egyénnél, hol ezen mirigyek öröklött, avagy veleszületett gyengeség, nemkülönben fizikai hatányok által működésükben gátolva vannak s ez által a szükséges nedvet elegendő mennyiségben kiválasztani nem képesek, hozzá még az is, ha a tüdő akár meghűlés, por vagy bármilyen más idegen anyag behatása által meg van, támadva mi által ellentétlasi képessége gyengült, meg van könnyítve a tüdővész bacillusainak a tüdőbe való behatása s így előbb-utóbb kifejtetheti romboló hatását: a tüdővész kifejlődését.

Mint láttuk, a két tüdőmirigyből kerül ki azon nedv, mely tönkre teszi a tüdővész bacillusait. Miután pedig az emlős-állatokban is megtalálhatók ezen mirigyek és ugyanazon feladatot teljesítik, mint az emberi szervezetben, ebből kifolyólag kísérleteket tettek ilyen anyagot mesterségesen oda vezetni, a hol arra a szervezetben szükség van és ez által gyógyulást közvetve létre hozni.

Miután a tudományos kutatások ezirányban eredményekben igazolták fentebbi feltevést, nagyban készítettek ezen nedvet és „Dr. Hoffmann-féle Glandulen” ezimén forgalomba hozták. Mindezen állítások lentebb igazoltatnak a leghíresebb orvosok által, kik leginkább foglalkoztak tüdőbetegek gyógykezelésével. Ez azonban csak egy része a nagy eredményeknek.

Még az esetben is biztos győgyeredményt tudunk elérni a „Dr. Hoffmann-féle Glandulen” használatával, midőn a kór már előrehaladott állapotban van. Ugyanis a tuberculotikus gyuladós göcsök olyatén módon gyógyulnak, hogy a további tuberculotikus táp elfojtatik és maga a szervezet betokolja a már meglévő tuberculotikus göcsöt egy mérszréggel, melyet maguk a véredények készítenek. Ez újabb bizonyítéka annak, hogy a természet is mily nagy gyógyhatány akkor, midőn a kór elveszti hatalmi fölényét a szervezeten. Mindezek után joggal nevezhető a dr. Hoffmann-féle Glandulen a természet gyógyhatányának, a mennyiben a természet segít akör-és körmenző anyag ellen való küzdelmében; az által, hogy új erőt vezet hozzá, hogy a kórral megküzdve, azt legyőzze.

A „Dr. Hoffmann-féle Glandulen”, mint az egészséges állati szervezetnek része, teljesen ártalmatlan, míg sok más szer (vegyszer), melyet mint a tüdővész elleni szert ajánlanak, több-kövésbé erős mérgek és ezen hatásukban legalább annyira ártalmasak az emberi szervezetre, — anélkül azonban, hogy a tüdővész gyógyítanak, — mint maga a tuberculotikus bacillus, a mennyiben biztos gyomorajokat idéznek elő s ez által csak a szervezetet gyengítve, elősegítik a tüdővész rohamos kifejlődését.

A „Dr. Hoffmann-féle Glandulen”-nél különösen kiemelendő azon tény, hogy bármely gyógyszerrel adagolt, mert egyik a másikat működésében nem gátolja. Nem okoz semminemű megterheléseket.

Kezelő orvosok nyilatkozatai.

Dr. Wallot Rockenauban. Szívesen igazolom, hogy a „Glandulen”-táblácskák használata által magamat állandóan jól éreztem és mindennemű katarrhusot ment maradtam. A szer ártalmatlan voltáról is meggyőződtem.

Dr. Budacek, Gureinban. Két betegemnek rendeltem az Ön „Glandulen”-jét és 8—10 nap után elvesztették tüdőkatarrhusukat. A „Glandulen”-kúra igen bevált különösen annak kellemes adagolása által.

Dr. Pollák, Königsbergben a.E. „Glandulen”-táblácskát egy jobboldali tüdővesz beszűremkedés esetében alkalmaztam, mely betegnél előzőleg Creosot adagoltattam egy másik orvos, de minden eredmény nélkül. Ezen táblácskák használata mellett a beteg nő határozottan javult.

Dr. Habermann, Magdeburgban. Az Ön „Glandulen”-táblácskát a tüdővész különféle súlyos eseteiben használtam és arról győződtem meg, hogy azok az eddigi ily belső szereket határozottan felülmulják és eredményeiben a hatásuk feltűnő.

Dr. Percy Newell, Crowborough, (Anglia.) Igen örvendek, hogy „Glandulen”-jéről csak jót mondhatok. Es egyetérték többi kollegiummal abban, hogy jelenleg ezen szer az egyedüli a tüdővész ellen.

Dr. Sarlai Bernsteinban. „Glandulen”-táblácskát kezdő tüdővész esetében igen hatásosan alkalmaztam, úgy hogy teljes gyógyulást értem el velők.

Dr. Becker Jannowitzból. Kedves kötelességemnek tartom bizonyítani, hogy „Glandulen”-táblácskát feleségem krónikus tüdőkatarrhusával igen jó eredménnyel használtam, úgy hogy az folytatólagos használat mellett állandóan jól érzi magát.

Scognamiglio G. és Meyer V. tanár urak Nápolyban. A tüdővész 31 különféle esetében, hol előzőleg már többféle gyógymóddal eredménytelenül alkalmaztatott, kísérletek tettek a „Glandulen”-táblácskával és az eredmény igen hatásosnak bizonyult. A betegség tünetei, mint láz, köhögés, éjjeli izzadás, köpök, étvágytalanság stb. lassanként megszűntek, úgy hogy a betegek időről-időre, mint felgyógyultak elbocsátattak.

a mi azonban ne indítsen senkit arra, hogy a kezelő orvos elől annak használatát eltilkolja. Mert ez nem kuruzsló szer, melyet a tudományos világ előtt titkolni kell. Sőt az orvos uraknak egy egész fűzet tudományos értekezlet és bírálat áll rendelkezésre ezen szerről. Az egész szer nem áll egyébből, mint a zsirtalanított, megszáritott és por alakká készített egészséges jubronchialis mirigyből, mely tejzúccsal comprimalva, tablettá-alakban jön a forgalomba. Mindegyik tablettá 0.25 gramm súlyú és tartalmaz 0.05 gramm porrá zúzott bronchialis-mirigyet (Glandulen), mely 0.25 gramm friss mirigyanyagnak és 0.20 gramm tejzúccsal mint vivőszerekkel felel meg.

A ki ezen szert orvosi receptje (vény) nélkül a gyógyszerárban kéri (majd minden gyógyszerárban kapható), ügyeljen arra, hogy olyan üvegbekapja, miut alant rajz mutatja, mivel már megkíséreltek más szerrrel, hasonló névvel hamisítani és forgalomba hozni. Ilyen hamisítványokat — mint az egészségre ártalmasokat — a legerélyesebben vissza kell utasítani. A hol esetleg a „Dr. Hoffmann-féle Glandulen” nem kapható, ott forduljanak a gyár felírás-tájához: **(Török József gyógyszerész, Budapest VI., Király-utca 12.)** kinél gyári árban beszerezhető. Megrendelésnél célszerű az összeg előleges beküldése.

Ara egy üvegnek 100 tablettával 5.50 korona
50 „ 3. „

Előnézet.

Figyeljen ezen védjegyre

A „Dr. Hoffmann-féle Glandulen” csak ilyen üvegből jön forgalomba, mint ezt a minta-rajz mutatja.

Dr. Hofmann utóda
vegyszer-gyára.

Meerane, (Szászországban).

Dr. Günther József, Duna-Szekcső. Két betegem — mindkettő tüdővész — három hónap óta használják a „Glandulen”-táblácskát és az eredmény valóban meglepő. Hat hét óta a tuberculotikus bacillusok a köpetben fel nem találhatók. A betegek testsúlyban egyre gyarapodnak. Az étvágy javulón és a betegek rendkívül jól érzik magukat. Sem éjjeli izzadás, sem mellzsúrés jelenségei nem mutatkoznak. Köhögésnek is csak nyoma. Mindkét tüdővesz petyhüdsége és a jellegzetes hörgi lélekzések elmúltak. Ép oly jól érzik magukat a többi betegem, kik rendelésem szerint a „Glandulen”-táblácskát hosszabb idő óta használják. Én részéről tüdőbetegeim eseteiben a „Glandulen”-t csak a legmelegebben ajánlhatom.

Dr. Fragner, Frühbuss. Becses megkeresésére a „Glandulenre” vonatkozólag értesíthetem, hogy az Ön által ezimre beküldött próbatáblácskával kielégítő eredményt értem el. Az általános állapot betegimmél szem látomást javult. Különbösen javult azok étvágya.

Dr. Andreas Károly, törvényszéki és kerületi orvos Arnfelsben (Stájerország). 200 „Glandulen”-táblácska elhasználása után gyógykezelésem alatt álló phthisisben szenvedő betegemnél az éjjeli láz és köhögési inger jelentékenyen alább hagyott. Öt héttel később értesít engem betegem, hogy öt üveg e használása után feltűnően jól érzi magát és hogy küldjek neki újból „Glandulen”-táblácskát. Ezen örvendetes tény készített engem arra, hogy folytassam a „Glandulen”-kúra használatát.

Dr. Glass, Budapest. „Huszonhétéves betegem, ki már 3 esztendője gége-phthisisben szenved és táblácskát használja — gyógykezelésem mellett — meglehetősen jól érzi magát. Sokkal jobb szinben van, testsúlyban is gyarapodott és igen jó étvágyának örvend, mely körülmények ezelőtt, mielőtt kezeltem, fenn nem állottak.”

Dr. Engel, Niedergeorgenthal (Csehország). „Glandulen”-tablettáit egy nőnél vettem használatba, kinél kezdetleges tüdővész konstátáltam. Három üveg elhasználása után igen kielégítő eredményt értem el betegemnél.

Dr. Schützenberger, Duna-Földvár. A ezimre beküldött „Glandulen”-táblácskával igen kedvező eredményt értem el betegimmél.

Orvosi bizonylatok:

Dr. Dosing Hermeskeili kerületi orvostól. Kíváncsára készséggel kijelentem Önnek újlag, hogy a „Glandulen”-szerrel elért sikerekkel feletté meg vagyok elégedve. Valamennyi betegségi symptomák szűnőfélben vannak. A hőmérsék a normalisra visszazállt. A köhögés megszűnt. Hörgi légzés ez idő szerint már nem diagnosztizálható.

Dr. Braun Herbsteini orvostól. Az Ön „Glandulen” tablettáit nácaes rekedtség és köhögés ellen igen jó eredménnyel használtam. Kellemetlen mellékkörülmények soha sem léptek fel. Azokat adott esetekben mindig használni fogom és kartársaimnak is a legmelegebben ajánlhatom.

Dr. Heusmann Cansesi (Riviera) orvostól. A „Glandulen”-szer igen hatásos gyógyszernek bizonyult tüdővész és tüdőkatarrhus eseteiben. Alkalmazása mellett egyhamar szűnik a láz, az éjjeli izzadások elmaradnak, az étvágy feltűnően javul és a köhögés által zavart éjjeli nyugalom helyre áll. Ezen gyógyhatány ez idő szerint az egyedüli orvosszer a tüdővész gyógykezelésénél.

Dr. Kohn F. gyakorló orvostól Bécs. Már az első 100 Tablettá használata után meglepően változik a körkép. A köhögés enyhébb. A hörgi légzés sokkal ritkább és gyengébb. Általános állapot jobb, az erők gyarapodóban és további két hónap leforgása után legnagyobb örömmre a beteg egészen helyre volt állítva. Köhögés és köpök egészen megszűnt. A hörgi légzés szintén elmúlt. Tuberculotikus bacillus az egész szervezetből eltűnt. Éjjeli izzadás és lázmentes állapot. Testsúly 6 kilogrammal gyarapodva.

Dr. Wicke Wüsteseibersdorf bol. Egy tanító nejének, kinél kifejezetten tüdővesz beszűremkedés, lesóványodás, éjjeli izzadás és köhögést konstátáltam, 30napig „Glandulen”-t adagoltam és a nő állapota feltűnő módon javult, úgy hogy teljesen jól érzi magát. Súlyban egy hónap alatt 4 kilogrammot nyert.

Dr. Hellberg O. Hudiksvallban. (Svédország.) A Dr. Hoffmann-féle „Glandulen”-táblácskák a legjobb és egyszerűbb az egyedüli gyógyszer tüdővész ellen, mely a betegséget biztosan megakadályozza és gyógyulást okoz.

A fenti másolatok azonosságát az eredeti levelekkel Kühn Vilmos Ernő kir. közjegyző, Meerane (Szászország), hitelesen bizonyítja.

865. kig. sz.

Tölgyhaszonfaeladási hirdetemény.

Eperjes szab. kir. város tulajdonát képező erdőből kihasználható és kibélyegezett haszonfára alkalmas 534 db. tölgy mintegy 878 m³-re becsült fatömege tővön az erdőben 1901. évi márczius hó 7-ikén d. e. 10 órakor Eperjes város tanácstermében nyilvános szó- és írásbeli versenytárgyaláson el fog adatni.

Kikiáltási ár 8780 korona.

Árverelni kívánók felhivatnak, hogy a 878 korona bántpénzt az árverés megkezdése előtt illetve az 1 koronányi bélyeggel ellátott és 878 korona bántpénzt tartalmazó, kellően lepecsételt zárt írásbeli ajánlatukat — a melyekben a megajánlott vételár számokkal és betűkkel tisztán kiirandó, s a mely a borítékon «Ajánlat az Eperjes város erdejéből kihasználható tölgyhaszonfára» felirással ellátandó, a melyben határozottan kiteendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak feltétlenül aláveti, — az árverés napjának délelőtti 10 órájáig Eperjes város polgármesteréhez nyújtják be.

Utóajánlatok, vagy olyanok, a melyek a kikötött feltételeknek meg nem felelnek, nem fognak figyelembe vétetni.

Egyenlő ajánlatok esetében a város azok közül tetszése szerint választ.

Az árverési és szerződési feltételek a városi polgármesteri hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Eperjesen, 1901. évi február hó 23-ikán.

Mandics Ede,

polgármester.

Köhögés- és hurutban szenvedőknek

KAISER MELLCSUKORKA.

Legbiztosabb sikerrel tanúsodik **2650** közjegyzőleg hitelesített bizonyítvány.

Egyedül álló bizonyíték, hogy biztos siker érhető el köhögésnél, rekedtségénél, hurutnál és elnyálkásodásnál.

Egy csomag 20 és 40 fillér. — Kapható:

WIELAND ÉS SCHROEPFER

czukrászdájában s kávéházában EPERJESÉN.

Nemzeti Szálloda

Budapest, IV., Váci-utca 9.

Elsőrangú, minden kényelemmel ellátva.

Belváros legélénkebb helyén.

Villanvilágítás. — Felvonó (Lift). — Fürdő. — Telefon.

Restaurant és kávéház.

Olcsó árak.

Szobák 1 frttól feljebb világitással és kiszolgálással.

Chief-Office 48, Brixton-Road, London, SW.

Gyógyszerész A. Thierry-féle valódi véralkotó és tálaló

Hämamin-pastillák

legbiztosabb szer vérszegénység, sápkór és az abból származó betegségek gyógyítására. Mindenki kerülje a gyomoridegeket túlzott, bódító nehéz vashorokot és használja csupán csak ezeket az enyhe és könnyen assimiláló pastillákat. Minden dobozon a készítő aláírása kell, hogy legyen. Szállítását eszközi postával bérmentve s az összeget előre utalványozva dobozonként 4 koronért

THIERRY A. gyógyszerész balzsam-gyára

Pregrada (Rohitsch-Sauerbrunn mellett).

Egy jó házból való fiú tanonczul

felvétetik

Schmidt Viktor

czukrászatába, Késmárkon, Szepesmegye.

Magyar-utca 47. sz.

HÁZ

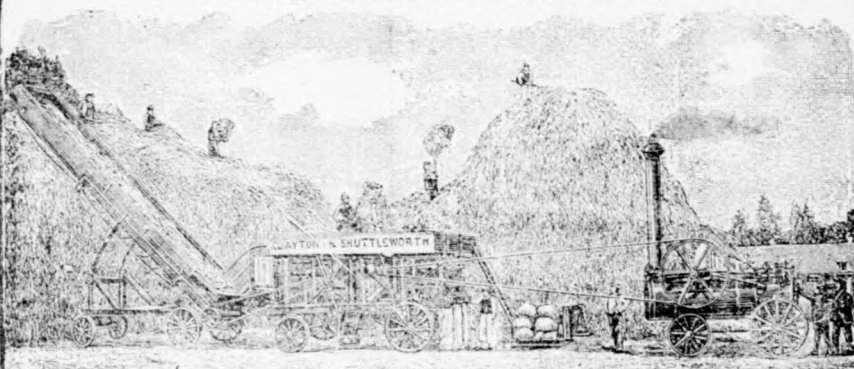
szabadkézből eladó.

Bővebbet Pankuch Frigyesnél.

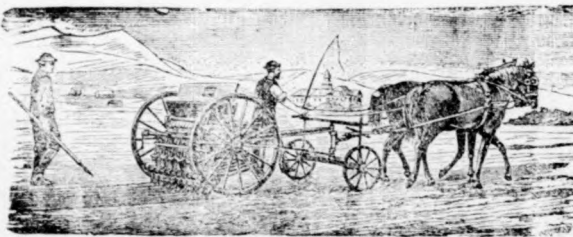
Clayton & Shuttleworth

mezőgazda-ági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz

altal a legutányosabb árak mellett ajánlatnak:

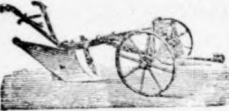
Locomobil és gözcséplőgép-keszletek 2 1/2 egész 12 lóerős szalmakaszalozók, konkolyozó, kaszáló- és továbbá járgány-cséplőgépek, löher-cséplők, tisztító-rosták, aratógépek, szénnyújtók, boronák

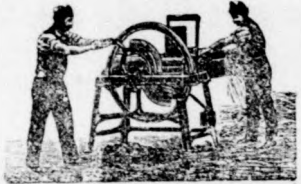
„Columbia-Drill“

legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrő-malmok, egytemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árajegyzék kint utatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

705—1901. tkvi sz.

Póthirdetemény.

Az eperjesi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Jencsa András és társai végrehajtottak Paczovszki István n. vitézi lakos. végrehajtást szenvedett elleni 151 kor. 90 fill. és jár. iránti végrehajtási ügyében 6645—1900. tkvi sz. alatt kibocsátott árverési hirdeteményben az eperjesi kir. bíróság területén levő Nagyvitéz községben fekvő, a nagyvitézi 4. sz. tjkvben A 1. 1. sorsz. alatt foglalt B. 5. sorsz. alatt Paczovszki István nevében álló ingatlan birtokjuttalékra I-ső csoportban a 27 kor. kikiáltási árban; az u. o. 24. sz. tjkvben A. 1. 2. sorsz. a foglalt B. 6. sorsz. a. ugyanennek nevében álló ingatlan birtokjuttalékra a 70 kor. kikiáltási árban II-ik csoportban; az u. o. 293. sz. tjkvben A. 1. 1. sorsz. alatt foglalt B. 1. sorsz. alatt ugyanennek nevében álló ingatlan birtokjuttalékra III. csoportban az 508 kor. kikiáltási árban; az u. o. 82. sz. tjkvben A. 1. 1. és 2. sorsz. alatt foglalt B. 3. és 5. sorszámok alatt ugyanennek nevében álló ingatlan birtokjuttalékra IV. csoportban a 336 kor. kikiáltási árban; az u. o. 123. sz. tjkvben A. 1. 2. sorsz. alatt foglalt B. 3. sorsz. a. ugyanennek nevében álló birtokjuttalékra V. csoportban a 27 kor. kikiáltási árban, végül az u. o. 302. sz. tjkvben A. 1. 1. sorsz. alatt foglalt B. 5. sorsz. a. ugyanennek nevében álló ingatlan birtokjuttalékra VI. csoportban az 58 korona kikiáltási árban Nagyvitéz községhezadhoz 1901. évi márczius 26. napjának d. e. 10 órájára kitűzött árverés az 1881. LX. t.-cz. 167. §-a alapján Wayhand János hrabkói lakos végrehajtott érdekében is 540 kor. tökekövetelése és jár. kielégítése végett megtartatni fog. Kir. tvszék, mint tkvi hatóság. Eperjesen, 1901. február 20.

Urbán Gyula,

kir. törvényszéki bír.

40 esztendő óta udvari paripa-istállóban, a katonai s nagyobb magánistállóban sikerrel használják. Bevált nagyobb meneteléseknél erősítésre s izmosításra, kifáradásoknál az izmok feszessé tételére stb., kitűnően képesít idomításoknál Valódi csak a fenti védőjeggyel. Kapható az összes gyógyszerárakban s fűszerészetben. Főraktár: **Kwizda J. Ferencz** cs. és kir. oszt.-magy., román kir. s bolg. hercz. udv. szállító. körü gyógyszerésznél Korneuburgban, Bécs mellett.

64/5—1900. vh. sz.

Árverési hirdetemény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a lemesi kir. bíróság 1900. évi V. 56. számú végzése következtében dr. Müller Bertalan eperjesi ügyvéd javára Piller Miklós ellen 134 kor. 10 fill. s jár. erejéig 1900. évi június hó 7-ikén foganatosított végrehajtás útján felülfoglalt és 1064 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: különféle házi-bútor nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a lemesi kir. járás bíróság 1900. évi V. 56/2. sz. végzése folytán 134 kor. 10 fill. tökekövetelés és eddigi összes, bíróság már megállapított költségei erejéig Felsőmérken, az időközben elhalt végrehajtást szenvedő volt lakásán leendő eszközésére 1901. márczius 7-ik napjának délelőtti 9 óra határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az előverendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Lemesen, 1901. február hó 14-ikén.

Rubovics Salamon,

kir. bírósági végrehajtó.

Nélkülözhetetlen házi gyógyszer minden családnál!

Pserhofer J. VÉRISZTÍTÓ LABDACSAI

Évtizedek óta el vannak terjedve az egész világon s kevés azon család, a hol ez a páratlan házi-gyógyszer hiányzik.

E labdacsokat az orvosok különösen az oly bajknál ajánlják, amelyek nehéz emésztésnek s dugulásnak következményeként, mint például zavar az epekerékben, májfajdalom, szibantimák, köhögés, ar-nyér stb.

Vértisztító hatásuknál fogva kiválóan jó hatást gyakorolnak vérszegénység esetében s az ebből származó bajknál, mint ideges fejfájás, sápkór stb. E vértisztító labdacsok nagy előnye, hogy szeliden hatnak, fájdalmat nem okoznak s így a leggyöngébb szervezettel bíró egyének, sőt gyermekek is utáran használhatják.

Használati utasítás mellékelve.

1 doboz, mely 15 labdacsoból áll 21 kr.
1 tegeres, mely 6 doboz 1 frt 05 kr.
A pénz előzetes beküldése után bérmentve:

1 tegeres	1 frt 25 kr.
2 tegeres	2 frt 30 kr.
3 tegeres	3 frt 35 kr.
10 tegeres	9 frt 20 kr.

Egyedüli készítő és szétküldési főraktár:
Pserhofer J. gyógyszerész
Bécs, I. Singerstrasse 15.

Elterjedtségük miatt fogva a labdacsok a legkülönbözőbb alakokban és nevek alatt utaztatnak. tehát mindenki csak Pserhofer-féle vértisztító labdacsokat kérjen, s csak azok valódiak, amelyek dobozainak fedelén piros színben „Pserhofer“ kezírása látható.

Nélkülözhetetlen házi gyógyszer minden családnál!

A ki szereti a zenét, az vegyen

CELOPHON^t

Egyik neme a legpompásabb harmonikának, melyen mindenki minden kótáismeret nélkül dalokat és táncdarabokat stb. tud játszani. **Ára csak 16 korona.**
 Árjegyzék ingyen.
 Ügyes képviselők és viszontelárúsítók kerestetnek. — Vezérképviselőség Magyarország részére:
ROSENTHAL A., Budapest, V., Arany János-utca 25. szám.

Gázkészülék-Gyártási Vállalat

Mautner Adolf és Társai
 Budapest, V., Arany János-utca 5. sz.

Acetylén-világítási berendezések minden nagyságban.

Szamos berendezés üzemben.

Calcium carbid-eladás

minden mennyiség a legolcsóbb napi-árban.

Árjegyzékek s költségvetések bérmentve.

Szakkepzett képviselők kerestetnek!

Szamos elismerő nyilatkozat birtokában vagyunk.

A többek között berendeztük:

- Ösv. gr. Batthyány József, nagybirtokos, Felbár.
- Dr. Almásy László, ügyvéd, Jászberény
- Dr. Polgar Sándor, ügyvéd, Gyöngyös.
- Takarékpenztár, Esztergom.
- Község-haza, Vojtek.
- Bikfalvy Testvérek, kereskedők, Zilah
- Löwy József és Tsa, likőrgyárosok, Besztercebánya
- Trappista-kolostor, Prijedor (Bosznia).
- «Posavina»-szálló, Breka (Bosznia).
- «Bosna»-szálló, Banjaluka (Bosznia).
- Friedrich Sándor, vendéglős, N-Palanka.
- Haus Keresztély, vendéglős, Hódságh.
- Mészai Mór, vendéglős, Munkács
- Földváry István, vendéglős, Új-Gradiska.
- Frank Mór és Tsa, vasúti vendéglős, Boglár.
- Wimmer Karoly, vendéglős, Bjelina (Bosznia).
- Planer Ferenc, vendéglős, Déva.
- Könyv Miklos, vendéglős, Zilah.
- Kaszinó-egylet, Nyírbátor.
- Weiser Berthold, vendéglős, L-Szt.-Miklós.

Figyelmeztetés! A híres
MAUTHNER FÉLE MAGVAK
 zacskóin
 rajt áll a **MAUTHNER-NÉV.**
 A melyen nincs rajt, az

nem MAUTHNERTŐL való és ha mint olyant ajánlják, tessék visszautasítani.

Jobb és megbízhatóbb gazdasági- és kerti-magvak

nem léteznek, mint a minőket

27 év óta szállít

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udv. szállító magkereskedése BUDAPESTEN.

Irodák és raktárak: VII., Rottenbiller-utca 33. (Közúti villamos megállóhelye.)
 Elárúsítóhelyiségek: VI., Andrássy-út 23. (A m. kir. Operával szemben.)
 226 oldalra terjedő képes árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldi.

Vigyázzunk a védjegyre! Brady-féle Máriaczei gyomorcsépek

nagyszerűen hatnak gyomorbajoknál, nélkülözhetetlen s általánosan ismert házi és népszerű étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös ihelet, felfújság, savanyú felbűfögés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkakilválás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, szűkülésnél.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a mennyiben ez a gyomortól származott, gyomortürelhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták-, májbajok- és hámorrhozódásnál. Említett bajoknál a **Brady-féle máriaczei gyomorcsépek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr. Bevásárlásnál csak Brady-féle gyomorcsépeket kérjünk!

Központi szétküldési raktár: **Brady-féle gyógyszer-tár** a „Magyar Királyhoz”, Bécs, I., Fleischmarkt.

A Brady-féle máriaczei gyomorcsépek valódián kaphatók: **Eperjes:** Barts Emil és Molitorisz I. gyógyszerészeknél. — **Homonna:** Szekerák A. gyógyszer-nél. — **Kis-Szeben:** Widder Gy. gyógyszer-nél. — **Lubló:** Ignatovits A. gyógyszer-nél. — **Szilna:** Császár Árpád gyógyszerésznél.

A Sárosvármegyei Gazdák Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezeténél

egy jó házból való fiú

mint raktári, részben irodai

gyakornoknak

azonnal felvétetik.

Ajánlatok a Szövetkezet ügyvivő titkárához intézendők, Eperjes, Szebeni-út 14. sz.

Esemény a magyar irodalomban! NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

AZ EGYETEMES TÖRTÉNELM KLAZZIKUS KÖNYVE. A LEGGAZDAGABB TÖRTÉNELMI KÉPTÁR.

Tizenkét kötetben.

Eddigél három kötet jelent meg. . . . .
 Négy havonként jön egy-egy kötet. . . . .

Bővebbet a prospektus, melyet mindenki ingyen kap.

A teljes mű ára 192 korona

Szerkeszti a legkiválóbb magyar írók közreműködésével:

MARZALI HENRIK

Megrendelhető . . . . .

3 koronás csekély havi részletfizetésre rendelélap segítségével, mely kivágandó és levelezőlapra ragasztva, hozzanak beküldendő.

Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII. k. Utó-út 18. szám.

A Nagy Képes Világtörténet azért eseménye a magyar irodalomnak, mert az első teljes, tökéletes, minden igényeknek megfelelő világtörténelem.

A Nagy Képes Világtörténet megjelenésével minden más világtörténeti mű elavult és értéktelenné vált.

A Nagy Képes Világtörténet az élet bibliája és nélkülözhetetlen mindenkinek, a ki művelt ember akar lenni.

A Nagy Képes Világtörténet az a mű, melyből az egyén, a család, a társadalom hazaszeretettét és összetartást tanul.

A Nagy Képes Világtörténet fejleszt a művelést, táplálja a tudást, nemestíti a lelkét.

A Nagy Képes Világtörténet briliáns stílusával és pompás illusztrációival nemcsak tanít, hanem oktatta gyönyörködtet is és a legnagyobb szellemi élvezetet nyújtja.

Ezennel megrendelem a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaságtól Budapesten a

Nagy Képes Világtörténet

ezimű művet 12 kötetben 192 koronáért, tudomásul véve, hogy eddigél három kötet jelent meg s a további kötetek négy havonként jelennek meg. Kötelezem magam a társaság pénztárába Budapesten a szállítástól kezdve 3 koronát havonként mindaddig befizetni, míg a mű teljes vételára törlesztve nincsen. Az esetleg elmaradó részletek költségeimre postai megbízás útján szedhetők. ha e ennek be nem váltása esetén a mű teljes hátralékos vételára esedékesé válik. A mű további kötetei a megjelenéshez képest és fizetési arányában szállítandók.

Név: . . . . .
 Aláírás: . . . . .

Nélkülözhetetlen és felül nem mult, hatásában biztos. Világzik, kivitel minden országba. CHIEF-OFFICE 48, BRIXTON-ROAD, LONDON S. W.

A legmegbízhatóbb, legjobb és az egész világon híres és keresett háziszerek; gyógyszerész:

Thierry A. Balsam.

Felülmulhatlan minden mell-, tüdő-, máj-, gyomor- és belsőbetegség ellen. Külsőleg a legsikerdúsabb seb-gyógyszer.

Csak akkor valódi, ha a minden kulturáallamban bejegyzett zöld apácza-védőjeggyel és kapszula-zárral benyomott czégjeggyel: „Allein echt” van ellátva. — Évi készítmény bebizonyítható 6 millió üveg. — Postán bérmentve 12 kis, vagy 6 kettős üveg 4 korona. — Próba-üveg leírással és a világ összes országai elárúsítóinak jegyzékével 1 korona 20 fillér. Széjelküldés csak előzetes fizetés esetén.

Thierry A. centifoliakenőcse

(csodakenőcsnek nevezik) utólrhetetlen szívó erejű és gyógyító hatású. Operációkat a legtöbb esetben fölöslegessé tesz. E kenőcsesél egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott csontszűt, ujjában pedig egy 22 éves rákszerű bajt gyógyított meg. Antiszeptikusan hat és gyors enyhítést, hűsítést és teljes gyógyulást hoz gyuladás- és bárminemű sebeknél. Gyorsan, lágyítón és eloszlatón hat és megbízhatóan megszabadít bármily mélyen behatolt idegen részektől. Egy tégey bérmentve 1 korona 80 fillér csak előzetes fizetésnél. Nagyobb rendelémény jutányosabb.

Bebizonyítható évi termelés 100,000 tégey. Mindkét részről egész irattár eredeti bizonyítvánnyal a földkerekség minden országából megtekinthető. Okavodjunk utánaotoktól és figyeljünk a minden tégeyben begetett czégre: Apotheke zum Schutzengel des A. Thierry; a hol nincs raktár, ne vegyük az ajánlott utánzásokat, de rendeljünk közvetlenül a következő czímen:

THIERRY A., gyógyszer-tár a Védőangyalhoz, Pregrada (Rohitsch-Sauerbrunn mellett), a cs. kir. osztrák államhivatalnokok szövetségének szállítója. (Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.)